

Estelades a tot drap

L'empresa catalana de serigrafia Estampser és un dels principals proveïdors de banderes estelades dels Països Catalans. En un any, el petit grup familiar en posa al mercat unes 10.000, sempre amb comanda prèvia. Les peticions van començar a créixer amb els Jocs Olímpics del 92 a Barcelona. La manifestació contra el Tribunal Constitucional, el 2010, i ara la marxa independentista tornen a desbordar els seus telers.

D'ençà que va esclatar la crisi, ara fa cinc anys, molts negocis han hagut de tancar i alguns altres simplement malviuen. Però també apareixen nous nínxols de mercat, àvids de ser explotats. El creixement del sentiment independentista, empès pel deteriorament de les relacions amb Madrid però també pels estralls de

la crisi al Principat, ha obert una via d'escapament a empreses de serigrafia com Estampser, que ja va tenir una època daurada durant els Jocs Olímpics de Barcelona i que amb la manifestació del 10J i, ara, amb la de la Diada, s'ha trobat desbordada per les comandes de banderes estelades. Aquesta empresa, situada a Terrassa (Vallès Occiden-

tal), produeix prop de 10.000 estelades l'any, de totes mides i colors. Ocupa un antic edifici industrial del tèxtil vallesà i compta amb sis treballadors –en èpoques de vaques grasses, la plantilla es multiplicava per quatre– que fan tasques molt artesanals.

La gran majoria de les estelades que surten d'aquests telers són amb el trian-

gle blau. “No en sabia pas dir el motiu, però el fet és que s’ha acabat imposant per sobre del de color groc. Potser és perquè té més tradició i és la més històrica de totes. O potser respon a raons exclusivament estètiques”, explica Josep Fenoy, fundador d’Estampser ara fa un quart de segle. Malgrat les dimensions relativament petites de l’empresa, Estampser és la firma de serigrafia i estampació de banderes més important de Catalunya. Però, és clar, no fabrica tan sols estelades. Al costat de les banderes s’hi poden trobar tota mena de productes, des d’adhesius fins a pancartes i una colla de peces tèxtils, sobretot samarretes. L’empresa ha atès una comanda d’un sindicat de 5.000 samarretes que els afiliats han lluitat a la Marxa per la Independència. I també hi ha banderes espanyoles. “Mai no es refusa una proposta de feina en uns moments econòmics complicats”, rebla Fenoy.

Barcelona 92, el gran salt. Curiosament, la primera gran comanda d’estelades es va rebre arran dels Jocs Olímpics. Aleshores, a Catalunya no hi havia cap partit que es presentés a les eleccions amb un programa independentista, ni tan sols ERC. Fins llavors, les peticions de banderes independentistes es podien comptar amb els dits d’una mà, assegura Josep Fenoy, que explica que si en aquell moment va créixer la demanda va ser perquè “es va voler mostrar al món l’existència d’independentistes a Catalunya. Els Jocs eren un gran aparador i les estelades es portaven arreu. Havien deixat de ser peces de balcó o de reunions privades d’algun partit”.

Abans de la febre olímpica, les banderes més demanades a Estampser eren les dels ajuntaments, o les que anaven vinculades a dates assenyalades, com ara Sant Jordi. L’esclat ha arribat els darrers anys, i un punt d’inflexió –afegeix– “segurament va ser la manifestació del 10 de juliol del 2010 a Barcelona per protestar arran de la sentència del Tribunal Constitucional contra l’Estatut”. Més tard, el propietari d’aquesta empresa assegura que ha “notat l’evolució de la societat catalana, cada vegada més a favor de la independència i orgullosa de lluir els seus símbols”.

Els darrers anys hi ha hagut un autèntic esclat de peticions. Però Fenoy

Les estelades històriques, amb l’estel blanc sobre triangle blau, tenen molta més demanda que no pas les que duen l’estel vermell sobre fons groc.

Colorants propis

En el procés de producció, Estampser conjumina la mecanització amb la tasca manual i l’ús de colors de fabricació pròpia sobre una base. El material emprat és polièster cent per cent. En general, s’hi treballa en dues mides, 70 cm x 100 cm i 100 cm x 150 cm, tot i que se n’hi han arribat a produir de 2,5 m x 4 m, i també de petites per a fer de cobretaula. Les estelades s’acostumen a fer en tirades de 25 o de 50, segons la mida. Les peces es poden distribuir una per una i ja acabades del tot o en bobines de 50 metres (unes 48 banderes). Hi ha la previsió d’obrir una botiga de venda directa a les instal·lacions, situades en una nau que recorda les velles fàbriques de final del segle XIX i principi del XX, al costat de carrers on encara es poden veure les llambordes. L’àrea on és situada permet d’imaginar com era la vella ciutat industrial de Terrassa.

es demana què passarà d’ara endavant. A parer seu, “les demandes disminuiran força, i tornarem a una certa tranquil·litat, perquè, de fet, qui vulgui una este-

lada ja l’haurà comprada i l’haurà duta a la manifestació”.

Possiblement, la reducció d’estelades amb triangle groc es trobarà compensada en part per un fenomen nou que ha sorgit, el de les banderes vinculades als clubs esportius. Estampser ja fabrica estelades amb els colors blau-grana del FC Barcelona i amb els verds del Jovenut de Badalona. Aquestes innovacions ja s’han pogut observar a l’estadi del Barça –sobretot a les celebracions de títols– i al pavelló olímpic de Badalona.

La competència arriba de la Xina.

Però no tot són flors i violes en el món de les estelades, si més no per als fabricants catalans. Els xinesos hi han vist el negoci. I ara moltes banderes de les que es poden comprar als establiments del Principat tenen un origen llunyà. Josep Fenoy reconeix una certa sorpresa pel fet que un element tan específic i tan arrelat al territori sigui conegut més enllà de les fronteres, i com els empresaris en saben treure profit: “Evidentment, la qualitat no és com la nostra, però competeixen en preu, i de vegades això és molt important per als compradors. Mirem d’ajustar els costos al màxim, però tenim un límit.” La majoria d’estelades que provenen de la Xina, afirma, es poden adquirir als establiments regentats per gent nascuda en aquell país.

Joan Manel Oller